

vestlandsindeks™

KVARTALSVIS FORVENTNINGSINDEKS FOR VESTLANDSK NÆRINGS LIV

Vår i anmarsj for Vestlandsøkonomien

HØY FREMTIDSOPTIMISME

Forventningsindeksen når sitt høyeste nivå siden andre kvartal 2013.

OLJEOPTIMISMEN TOPPER UT

Resultatindeksen flater som ventet ut, men bedrifter utenfor petroleumsnæringen er mer optimistiske enn på lenge.

STORE FORSKJELLER

Rogaland med historisk høye forventninger, mens Sogn og Fjordane har hatt en negativ trend det siste året.

Fakta om Vestlandsindeks

Vestlandsindeks er en kvartalsvis temperaturmåler for næringslivet på Vestlandet utarbeidet av Sparebanken Vest i samarbeid med Respons Analyse, og ble første gang presentert februar 2012. Dette er den 29. utgaven av Vestlandsindeks, og undersøkelsen ble gjennomført blant 700 bedrifter i perioden 11-25. februar 2019.

Bedriftene er tilfeldig utvalgt med to eller flere ansatte, fordelt på 200 bedrifter i Rogaland, Hordaland og Møre og Romsdal og 100 i Sogn og Fjordane. Respondentene blir spurt om viktige indikatorer som blant annet etterspørsel, sysselsetting, investering og markedsutsikter de tre foregående månedene og

hvordan de forventer at utviklingen skal bli neste halvår. Vestlandsindeks kan være mellom 0 og 100. Et tall over 50 indikerer at bedriftene har et positivt syn på den økonomiske situasjonen og utviklingen, mens et tall under 50 indikerer pessimisme. For første kvartal 2019 viser Vestlandsindeks en resultatindeks på 62,5 og en forventningsindeks på 68,5. Resultatindeksen viser bedriftenes opplevelse av markedsituasjonen de siste tre måneder mens forventningsindeksen viser bedriftenes forventninger til markedsituasjonen de neste seks måneder. Tilsvarende tall for første kvartal 2018 var 60,3 og 67,1.

Vår i anmarsj for Vestlandsøkonomien

Vestlandsindeks 1/2019 viser at signalene fra tidligere vestlandsindekser om en noe lavere veksttakt i vestlandsøkonomien har realisert seg. De siste tre kvartaler har resultatindeksen stabilisert seg på et nivå rundt 62,5. På tross av en moderat nedgang i resultatindeksen for inneværende kvartal ligger indeksen fremdeles tydelig høyere enn hva den gjorde i samme kvartal i 2018. Forventningsindeksen har tidligere vist seg å være en god ledende indikator for utviklingen i resultatindeksen, og legger vi siste kvartals utvikling i indeksen til grunn, tyder dette på at 2019 vil bli et godt år for vestlandsbedriftene. Forventningsindeksen går tydelig opp og er nå nære sitt historiske maksimalnivå. Særlig forventninger om bedret etterspørsel og lønnsomhet bidrar til den økte optimismen. De positive signalene fra Vestlandsindeks 1/2019 tyder på at vi kan vente oss en høyere veksttakt i vestlandsøkonomien det neste halve året.

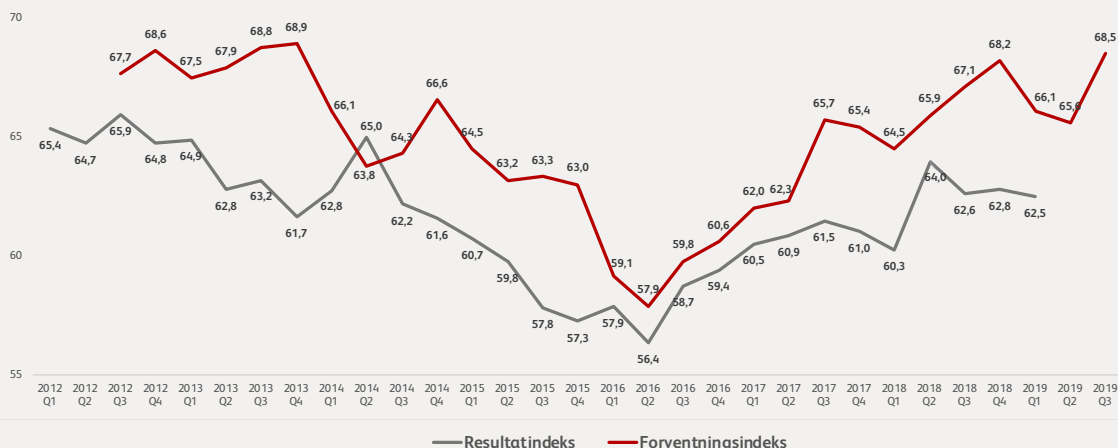
På tross av økt optimisme for alle vestlandsfylker i første kvartal 2019 er det fremdeles store forskjeller mellom fylkene. Bedriftsledere i Rogaland rapporterer den høyeste forventningsindeksen for fylket i Vestlandsindeksens historie. Samtidig viser forventningsindeksen for Sogn og Fjordane en negativ trend gjennom det siste året, på tross av positiv utvikling i inneværende kvartal. De samme trekkene viser seg igjen i resultatindeksene for fylkene, hvor Hordaland og Rogaland har hatt en positiv trend gjennom 2018, samtidig som Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane har hatt en negativ utvikling.

Forskjellene kan til dels forklares ved bransjeforskjellene mellom fylkene. Rogaland har nytt godt av nye petroleumsinvesteringer og ringvirkningene de medfører, mens bedriftene i Sogn og Fjordane har vært mer utsatt for de sesongmessige variasjonene i turistnæringen.

Gjennom det siste året har vi observert en utflating i resultatindeksens underindeks for sysselsetting. Dette underbygger prognosene fra tidligere Vestlandsindekser om at vi går mot full sysselsetting på Vestlandet. Samtidig melder Vestlandets bedriftsledere om økte sysselsettingsforventninger for det neste halvåret. Økende etterspørsel etter arbeidskraft i et arbeidsmarked som nærmer seg full sysselsetting vil igjen bidra til økt lønnsvekst.

Utflatingen har også vært tydelig i resultatindeksens underindeks for investeringer. Forventningsindeksens underindeks for investeringer går derimot opp for andre kvartal på rad. Med det signaliseres økt investeringsvillighet blant Vestlandets bedrifter. Fremdeles er det blant bedrifter med tilknytning til petroleumsbransjen at investeringslysten er høyest, men Vestlandsindeks 1/2019 viser at de nå i større grad får følge av bedrifter skjermet for petroleumsbransjen.

Vestlandsindeks 1/2019*

* Forventningsindeksen er skjøvet to kvartaler fram for bedre illustrere sammenhengen mellom Vestlandsbedriftenes opplevelse av markedsituasjonen de siste tre måneder og forventninger til markedsituasjonen de neste seks måneder. Historisk har Forventningsindeksen vært en god ledende indikator for Resultatindeksen.

Resultat- og forventningsindeks

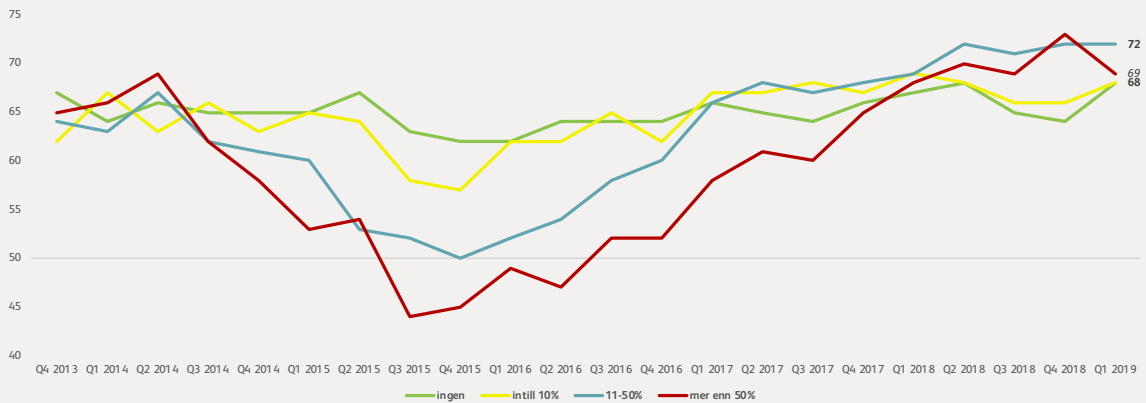
Resultatindeksen viser hvordan bedriftene på Vestlandet har opplevd den økonomiske situasjonen de siste tre måneder. I Vestlandsindeks 1/2019 går resultatindeksen marginalt tilbake til 62,5, mot 62,8 i fjerde kvartal 2018. Ser vi på utviklingen de siste tre kvartaler under ett, har resultatindeksen stabilisert seg på et nivå rundt 62,5. Dette indikerer en sunn vestlandsøkonomi med stabil vekst og gode resultater. På bransjenivå trekker «forretningsmessig tjenesteyting» samt «varehandel og annen tjenesteyting» resultatindeksen opp, men moderat nedgang i resultatindeksen for de andre næringsgruppene i utvalget bidrar til å trekke den totale resultatindeksen ned. Særlig næringsgruppene «jordbruk, skogbruk og fiske», samt «overnatting og serveringsvirksomhet» rapporterer en lavere resultatindeks enn ved forrige kvartal, men mye av denne nedgangen kan nok tilskrives sesongmessige variasjoner. Resultatindeksens underindekser for sysselsetting, investeringer, lønnsomhet og etterspørsel viser alle samme trend som den totale resultatindeksen, og går marginalt ned fra forrige kvartals måling.

Forventningsindeksen viser hvilke forventninger vestlandsbedriftene har for den økonomiske situasjonen de neste seks måneder. I Vestlandsindeks 1/2019 har forventningsindeksen snudd den negative trenden fra de to foregående kvartalene, og går markant opp til 68,5, fra 65,6 forrige ved kvartals måling. Med denne oppgangen må vi helt tilbake til forventningsindeksens rekordmåling på 68,9 i andre kvartal 2013 for å finne et høyere nivå for indeksen. Oppgangen er bred, og viser seg igjen i alle næringsgruppene i utvalget, foruten «jordbruk, skogbruk og fiske». Forventningsindeksens underindekser for sysselsetting, investeringer, lønnsom-

het og etterspørsel går alle opp, hvor særlig forventninger om økt lønnsomhet og etterspørsel bidrar til å trekke indeksen opp mot sitt historiske maksimalnivå.

I foregående Vestlandsindekser har økende optimisme blant bedrifter med en større andel av omsetningen knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet bidratt til å trekke den totale forventningsindeksen opp. I samme periode har utviklingen hos bedrifter skjermet for petroleumssektoren vært mer moderat. Dette har gjennom det siste året ledet til et lite gap i optimismen mellom bedrifter med høy eksponering mot petroleumsnæringen, og bedriftene som i større grad er skjermet fra næringen. I Vestlandsindeks 1/2019 er det dog bedrifter med liten eller ingen andel av omsetningen knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet som i størst grad kan melde om økt optimisme sammenlignet med forrige kvartals måling. Det er fremdeles bedrifter med høyere eksponering mot petroleumsnæringen som ser mest optimistisk på de neste seks månedene, men den gryende optimismen i skjermet sektor tyder på at omstillingen i vestlandsøkonomien begynner å bære frukter. Bedrifter skjermet fra petroleumsnæringen rapporterer nå om en forventningsindeks på 68, mot 69 for bedrifter med mer enn 50 % av omsetningen knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet. Tilsvarende tall fra forrige kvartal var henholdsvis 64 og 73. De samme trekkene viser seg igjen i resultatindeksen, hvor skjermet sektor rapporterer en resultatindeks på 62, mot 64 blant bedrifter med mer enn 50 % av omsetningen knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet, mot tilsvarende tall på henholdsvis 61 og 67 ved forrige kvartals måling.

Forventningsindeks fordelt etter andel av omsetning i olje- og gassrelatert virksomhet

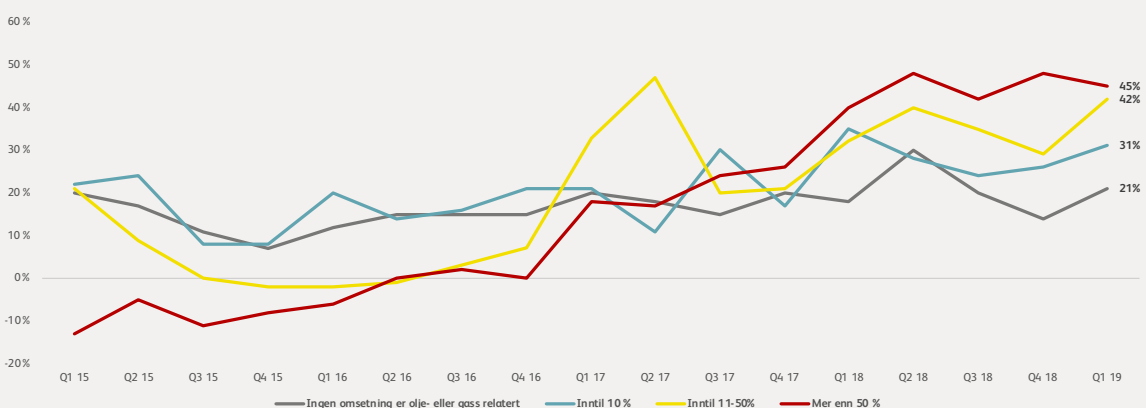

Syssetting

Resultatindeksens underindeks for syssetting holder seg stabil mellom 53 og 54 slik vi har sett det siste året, og ender på 53,4, ned fra 54,0 forrige kvartal. I foregående vestlandsindekser har det blitt signalisert at vi nærmer oss full syssetning på Vestlandet. Samtidig ser vi at forventningsindeksens underindeks for syssetting går opp for andre kvartal på rad og ender på 57,0 mot 55,6 forrige kvartal. Foruten den høye målingen ved andre kvartal 2018, må vi tilbake til andre kvartal 2013 for å se tilsvarende nivå på indeksen. En forventning om økt syssetningsvekst, kombinert med at man nærmer seg full syssetning på Vestlandet vil lede til en tøffere kamp om talentene, som igjen vil bidra til økt lønnsvekst.

Næringsgruppene «industri og kraft», «bygge og anleggsvirksomhet», «varehandel og annen tjenesteyting» og særlig «overnatting og servering» venter alle økt syssetningsvekst det neste halvåret. Samtidig illustrerer Vestlandsindeks 1/2019 petroleumsnæringsens viktighet for arbeidsplasser på Vestlandet. Fremdeles er det blant bedrifter med høyere andel av omsetningen knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet som i størst grad venter økt syssetning. Netto andel som forventer å øke antall årsverk de neste seks månedene er 45 % blant bedrifter med mer enn 50 % av omsetning knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet, mot 21 % blant bedrifter skjermet for petroleumsvirksomhet.

Netto andel som forventer å øke antall årsverk neste seks måneder mot andel av omsetning knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet

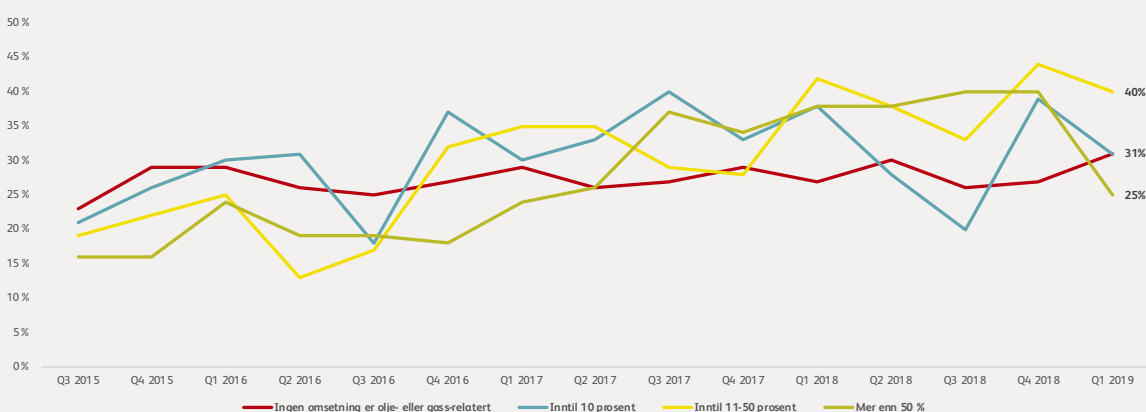
Investeringer

Resultatindeksens underindeks for investeringer går moderat tilbake i første kvartal fra 56,4 til 55,9. På tross av den totale nedgangen, melder bygg- og anleggsbransjen om betydelig opptrapping i investeringene mot de to foregående kvartaler. Industri- og kraftbransjen er den andre næringsgruppen som isolert sett trekker resultatindeksen for investeringer oppover, men negativ utvikling i investeringene blant de andre næringsgruppene i utvalget bidrar til å trekke den totale investeringsindeksen ned.

Forventningsindeksens underindeks for investeringer går opp for andre kvartal på rad og ender på 58,5 opp fra 57,9. Med det når indeksen sitt høyeste nivå siden første kvartal 2013. På bransjenivå rapporterer «varehandel og annen tjenesteyting», «shipping transport og lagring» og særlig «bygg- og anleggsvirksomhet» om økte

investeringsforventninger det neste halvåret. For første gang siden første kvartal 2017 er andelen bedrifter som forventer å øke investeringene de neste 6 månedene høyere blant bedrifter uten omsetning knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet (31 %) enn blant bedrifter med mer enn 50 % av omsetning knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet (25 %). Likevel er det blant bedrifter med betydelig andel av omsetningen (10-50 %) knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet at andelen som forventer økte investeringer er høyest (40 %). Dette er konsistent med at Statistisk Sentralbyrå (SSB) nok en gang oppjusterer investeringstillingen for norsk sokkel for 2019. Samtidig kan nedgangen blant bedrifter med over 50 % av omsetning knyttet mot petroleumsvirksomhet være et signal om at vi nærmer oss en ny investeringstopp i oljebransjen, i tråd med Oljedirektoratets prognoser for norsk sokkel.

Forventningsindeksens underindeks for investeringer mot andel av omsetning knyttet til olje- og gassrelatert virksomhet

Utvikling i regionene

Vestlandsindeks 1/19 viser en gryende optimisme blant bedriftene på Vestlandet. Forventningsindeksen går opp i alle de fire vestlandfylkene, hvor blant annet Rogaland når sitt høyeste nivå i Vestlandsindeksens historie.

Rogaland befester også sin posisjon som fylket med høyest resultatindeks etter to kvartalers oppgang. Hordalandsbedriftene slår følge oppover med sin nabo i sør, mens bedriftene i de to nordligste vestlandfylkene i snitt rapporterer lavere resultatvekst enn ved forrige kvartals måling.

Rogaland

Resultatindeksen for Rogaland går opp for andre kvartal på rad og ender på 64,4, opp fra 63,9 forrige kvartal. Med det befester Rogaland posisjonen sin som vestlandfylket med den høyeste resultatindeksen. Økt etterspørsel og sysselsetting bidrar til å trekke resultatindeksen opp, mens lønnsomhetsutviklingen og moderat nedjustering av investeringene trekker i motsatt retning.

Også forventningene i det sørligste av vestlandfylkene går opp for andre kvartal. Rogaland er det mest

optimistiske av vestlandsfylkene, og oppnår i første kvartal 2019 den høyeste forventningsindeksen for et fylke i Vestlandsindeksens historie. Forventningsindeksen ender på 70,8, opp fra 68,8 forrige kvartal. De økte forventningene viser seg igjen i samtlige underindekser, hvor særlig forventning om økt etterspørsel bidrar til den sterke oppgangen.

Hordaland

Bedriftene i Hordaland rapporterer i Vestlandsindeks 1/2019 om bedre resultater for andre kvartal på rad, hvor resultatindeksen stiger fra 62,0 forrige kvartal, til 62,5. Ser man det siste året under ett, har resultatindeksen for Hordaland vært relativt stabil på dette nivået. Det seneste kvartals oppgang drives i hovedsak av underindeksene for lønnsomhet og etterspørsel, mens underindeksene for sysselsetting og investeringer går marginal tilbake.

Forventningsindeksen for hordalandsbedriftene snur trenden fra de tre foregående kvartalene og går i første kvartal markant opp til 68,1, mot 64,7 i fjerde kvartal 2018. Indeksen når med det sitt høyeste nivå siden andre kvartal 2013. Samtlige underindekser viser positiv utvikling, hvor særlig forventninger om bedret lønnsomhet, etterspørsel og sysselsetting bidrar til den økte optimismen.

Sogn og Fjordane

Resultatindeksen i Sogn og Fjordane går moderat tilbake for andre kvartal på rad og ender på 60,9, ned fra 61,4. Nedgangen har vært signalisert gjennom flere kvartalers fall i forventningsindeksen for fylket. På tross av positiv utvikling i lønnsomhet for tredje kvartal

på rad, bidrar lavere etterspørsel og sysselsetting til å trekke den totale resultatindeksen ned.

Etter forrige kvartals rekordlave måling, har optimismen kommet tilbake hos bedriftslederne i Sogn og Fjordane. Forventningsindeksen for første kvartal stiger til 65,1, opp fra 59,8 og utligner med det forrige kvartals tilbakegang. Svingningene kan til en viss grad tilskrives sesongmessige variasjoner for fylket som har sommerturismen blant sine mest sentrale næringer. Likevel er trenden gjennom det siste året negativ. Særlig forventninger om økt etterspørsel og lønnsomhet for det neste halvåret bidrar til den sterke oppturen i første kvartal. Også sysselsettingen forventes å ta seg opp, men investeringsveksten ventes å avta noe det neste halvåret.

Møre og Romsdal

Resultatindeksen for Møre og Romsdal faller for tredje kvartal på rad, og ender på 60,6, ned fra 63,0 forrige kvartal. Nedgangen går igjen i samtlige av resultatindeksens underindekser, hvor særlig lavere lønnsomhet har bidratt til den totale resultatindeksen for fylket ned.

I likhet med bedriftene i de andre vestlandsfylkene er det gryende optimisme for det neste halvåret også i Møre og Romsdal. Forventningsindeksen for fylket snur trenden fra de to foregående kvartalene og ender på 67,0, opp fra 65,1. Den positive utviklingen viser seg igjen i forventningsindeksen underindekser hvor forventninger om økt sysselsetting, etterspørsel, investeringer og særlig lønnsomhet bidrar til den økte optimismen.

Forventningsindeks for fylkene

VESTLANDSINDEKS.NO

